

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на
ТЕОДОРА ТАНЕВА

На тема:
СТРЕСЪТ ПРИ МАЙКИТЕ НА ОСИНОВЕНИТЕ ДЕЦА

Дисертационният труд на Теодора Танева е посветен на една интересна, актуална и неразработена в нашата психологическа литература тема.

Дисертационният труд е написан на 161 страници и в структурно отношение е разделен на 3 глави и отговаря на всички изисквания за този род разработки. Цитирани са 200 литературни източници, които са релевантни на разглежданата тема.

В теоретичната част на дисертацията се анализира т.н. „триъгълник на осиновяването”. Потърсени са възможните причини за изоставянето, специално внимание е отделено на психичната реалност на осиновителите. Направен е успешен опит да се систематизират основните акценти от психичния свят на осиновеното дете-първичната рана, реакциите на изоставянето и последиците от институционализацията.

Емпиричното изследване е добре планирано и осъществено. Ясно и точно са формулирани хипотезите, целта и задачите на изследването. Идентифицирани са няколко рискови фактора, които трябва да се имат предвид при осиновяването на детето. Колкото е по-късно осиновяването, толкова е по-голям риска за поява на проблеми и нарушения, свързани както с повишаване нивата на стреса при осиновителите, така и със самото дете. Първичната рана от изоставянето е основата за поява на различни симптоми. Детето несъзнавано проектира върху взаимоотношенията с майката своя враждебен, негативен, емоционално неоткликващ вътрешен свят.

То има опит да се свързва с другите през негативното. Постепенно се оформя цикъл на взаимно отхвърлящо поведение, което е разрушително за диадата "майка-дете".

Настоящата дисертация може да послужи на всички професионалисти, имащи отношение към проблемите на осиновяването.

Представеният дисертационен труд на Теодора Танева е добре планирано и изпълнено емпирично изследване, което има подчертано приложна стойност. Темата е много актуална, във връзка с деинституционализацията и стремежът да бъдат оптимизирани процедурите за осиновяването, за да се предотвратят по-нататъшните травми както за детето, така и за родителите.

Имайки предвид качествата на представеният дисертационен труд на Теодора Танева, с убеденост предлагам на Научното жури да ѝ присъди научната и образователна степен „Доктор“.

25.3.2012г.

Подпис:.....
/проф.дпсн.Ваня Матанова/